

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**Матеріали
для самостійної роботи
студентів медичного факультету
з ВІЙСЬКОВОЇ ГІГІЄНИ**

**галузь знань – І Охорона здоров'я і соціальне
забезпечення
спеціальності – І2 Медицина
І3 Педіатрія**

Студент _____

Група _____

Факультет _____

Вінниця – 2025

Автори: Сергета І.В., Браткова О.Ю., Дреженкова І.Л., Ваколюк Л.М., Шевчук Т.В., Редчіц М.А., Дударенко О.Б., Стоян Н.В., Дякова О.В., Теклюк Р.В., Процюк Л.О., Гончарук Т.І., Тисевич Т.В., Вергелес Т.М.

Матеріали для самостійної роботи студентів 3 курсу медичного факультету з військової гігієни: Навчал.-метод. посібник / Сергета І.В., Браткова О.Ю., Дреженкова І.Л., Ваколюк Л.М., Шевчук Т.В., Редчіц М.А., Дударенко О.Б., Стоян Н.В., Дякова О.В., Теклюк Р.В., Процюк Л.О., Гончарук Т.І., Тисевич Т.В., Вергелес Т.М.; За редакцією д.мед.н., проф. Сергети І.В. та к.мед.н., доц. Браткової О.Ю. — Вінниця, 2025. — 68 с.

Схвалено для використання в освітньому процесі для студентів медичного факультету рішенням засідання Науково-методичної ради Національного музею-садиби М.І.Пирогова від 06 травня 2025 року (протокол № 4)

Копіювання та розповсюдження у будь-якому вигляді частини або повного видання можливе лише з дозволу авторів

ЗМІСТ

Тема#1: Організація та проведення санітарного нагляду за польовим розміщенням військових і цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни	2
Тема#2: Організація та проведення розвідки джерел водопостачання при надзвичайних ситуаціях та під час війни. оцінка якості води польовими методами	13
Тема#3: Організація та проведення санітарного нагляду за очищенням, знезараженням та дезактивацією води у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та під час війни	26
Тема#4: Організація і проведення санітарного нагляду за повноцінністю та безпечністю харчування військових і цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни.....	36
Тема#5: Організація і проведення медичної експертизи продовольства у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та в умовах бойових дій за допомогою табельних засобів	45
Тема#6: Організація та проведення санітарного нагляду за умовам праці військовослужбовців, ліквідаторів наслідків бойових дій та надзвичайних ситуацій	56
Тема#7: Гігієна праці особового складу військ при обслуговуванні об'єктів озброєння, військової техніки, радіолокаторних станцій ...	65

Тема#1: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ САНІТАРНОГО НАГЛЯДУ ЗА ПОЛЬОВИМ РОЗМІЩЕННЯМ ВІЙСЬКОВИХ І ЦИВІЛЬНИХ ФОРМУВАНЬ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

МЕТА ЗАНЯТТЯ: Засвоїти гігієнічні вимоги щодо розміщення військ, формувань та населення, обов'язки посадових осіб формувань по їх санітарно-гігієнічному забезпеченню та оволодіти методами медичного контролю за розміщенням особового складу формувань і потерпілого населення при надзвичайних ситуаціях.

ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

1. Види розміщення військ та потерпілого населення в польових умовах.
2. Особливості польового розташування розміщення військ та потерпілого населення.
3. Класифікація польового житла та його характеристика.
4. Табельні засоби польового розміщення військ та потерпілого населення.
5. Задачі медичної служби з питань забезпечення польового розташування розміщення військ та потерпілого населення.
6. Класифікація фортифікаційних спорук та їх характеристика.
7. Основні шкідливості в закритих захисних спорудах.
8. Види повітрязабезпечення герметизованих сховищ.
9. Загальні принципи, покладені в основу розрахунку умов перебування в закритих фортифікаційних спорудах.

ЗАВДАННЯ:

1. Дати гігієнічну оцінку проекту військового табору та захисної закритої фортифікаційної споруди.
2. Розв'язати ситуаційні задачі щодо умов перебування в фортифікаційних спорудах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Загальна гігієна: пропедевтика гігієни. За ред. Є.Г. Гончарука. – К.: Вища школа, 1995. – С. 118-137.
2. Гігієна та екологія / За ред. В.Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – С. 551, 642-655.
3. Організація медичного забезпечення військ: Підручник для студ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За ред. В.В. Паська. – К.: МП Леся, 2005. – 230 с.
4. Військова гігієна з гігієною при надзвичайних ситуаціях / За ред. К.О. Пашка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. – 312 с.

5. Гігієна та епідеміологія в системі медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій: підручник для (ВНЗ I-III р.а.) / С.О. Бондарь, Т.М. Гут, Р.П. Гут. – Медицина, 2018. – 344 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (позааудиторна робота):

Студент під час підготовки до практичного заняття повинен підготувати відповіді на теоретичні питання, надати відповіді на питання тестового контролю та дати визначення наступним поняттям:

1. Особливості польового розташування військ та потерпілого населення:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

2. Види тимчасового розміщення військ та потерпілого населення в польових умовах:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

3. Гігієнічні вимоги для табірному намету:

4. Класифікація польового житла:

5. Види землянок:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

6. Задачі медичної служби з питань санітарного нагляду щодо захоронення загиблих під час бойових дій:

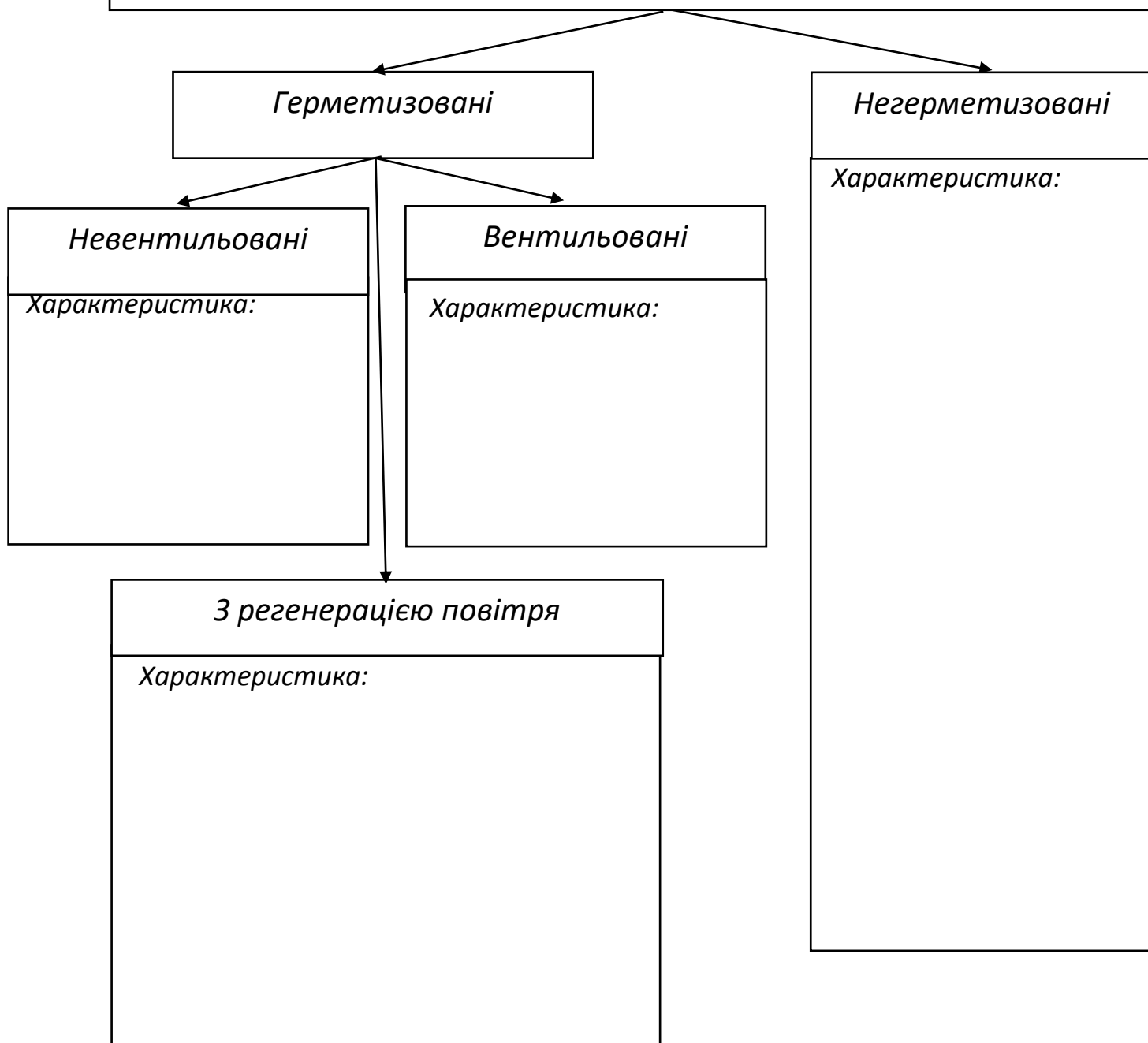
- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

7. Класифікація фортифікаційних споруд:

За використанням:	
військові	
для розташування зброї, бойових установок та особового складу, що обслуговує ці установки	

8.

Класифікація сховищ за ступенем захисту та їх характеристики:

9. Режими вентиляції сховища:

Режим	Характеристика
I режим вентиляції	
II режим вентиляції	
III режим вентиляції	

9. ГДК CO₂ при різних режимах вентиляції:

Тип сховища	ГДК CO ₂ при різних режимах вентиляції, %		
	I	II	III
Довготривалі спеціальні сховища			
Військові сховища польового типу та сховища цивільної оборони			

ПИТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Укажіть основні види польового розміщення військ:

- A. Децентралізоване та централізоване розміщення
- B. Стаціонарне та мобільне розміщення
- C. Казармене та табірне розміщення
- D. Компактне та павільйонне розміщення
- E. Периметральне та радіальне розміщення

2. Назвіть основні види типових житлових приміщення для табірної розміщення військових та цивільних формувань:

- A. Землянка, бліндаж, бівак
- B. Щілина, довготривала вогнева точка, ходи сполучення
- C. Табірний намет, барачний намет, госпітальний намет
- D. Командний пункт, спостережний пункт, пункт зв'язку
- E. Бівак, землянка, траншея

3. Приведіть класифікацію фортифікаційних споруд:

- A. За особливостями використання, за станом культурно-побутового обслуговування, за ступенем благоустрою, за рівнем освітленості
- B. За потужністю, за площею, за призначенням, за ступенем захищеності,
- C. За об'ємом, за особливостями вентиляції, за ступенем благоустрою, за рівнем герметизації
- D. За призначенням, за способом побудови, за видом захисту, за ступенем захисту від вибухової хвилі
- E. За ступенем захищеності, за ступенем небезпечності, за об'ємом, за способом побудови

4. Наведіть класифікацію закритих фортифікаційних споруд за призначенням:

- A. Сховища котлованного типу, сховища шахтного типу, сховища печерного типу
- B. Довготривалі спеціальні сховища, військові сховища, сховища цивільної оборони
- C. Сховища, що захищають від механічних факторів, світлового спалаху, прямої радіації, сховища, що захищають від усіх типів факторів ураження

Д. Сховища вищого (важкого типу), першого (важкого типу), другого (середнього типу), третього (легкого типу), четвертого (легкого типу) та п'ятого (легкого типу) класів

Е. Намети, землянки, бліндажі, траншеї

5. Укажіть величини гранично-допустимої концентрації діоксиду вуглецю для довготривалих спеціальних сховищ:

А. Чиста вентиляція (режим І) – 2,5%, фільтровентиляція (режим ІІ) – 5%, повна ізоляція (режим ІІІ) – 10%

В. Чиста вентиляція (режим І) – 1%, фільтровентиляція (режим ІІ) – 2%, повна ізоляція (режим ІІІ) – 3%

С. Чиста вентиляція (режим І) – 2%, фільтровентиляція (режим ІІ) – 3%, повна ізоляція (режим ІІІ) – 4%

Д. Чиста вентиляція (режим І) – 3%, фільтровентиляція (режим ІІ) – 4%, повна ізоляція (режим ІІІ) – 5%

Е. Чиста вентиляція (режим І) – 0,5%, фільтровентиляція (режим ІІ) – 1%, повна ізоляція (режим ІІІ) – 2%

6. Укажіть, яким чином мають здійснюватися розрахунки особливостей умов перебування в закритих фортифікаційних спорудах (кубатури приміщень, об'єму вентиляції тощо):

А. За накопиченням діоксиду вуглецю та за накопиченням тепла

В. За накопиченням оксидів азоту та за накопиченням тепла

С. За зниженням концентрації кисню та за накопиченням тепла

Д. За накопиченням діоксиду вуглецю та за зниженням концентрації кисню

Е. За накопиченням антропогенних токсинів та за інтенсивністю потовиділення

7. Розв'язання питання про дозвіл на розміщення військовослужбовців у населеному пункті в першу чергу залежить від висновку медичної розвідки відносно:

А. Придатності місцевого житлового фонду для використання

В. Санітарно-епідемічного стану населеного пункту

С. Санітарного стану території

Д. Якості місцевої питної води

Е. Наявності джерел поповнення запасів продовольства

8. Які об'єкти житлово-комунального призначення найдоцільніше надавати потерпілим для тимчасового розміщення в разі втрати власного житла?

А. Стадіон

В. Складські приміщення

С. Приміщення навчальних закладів

Д. Адміністративні будівлі

Е. Кінотеатр

9. Що є чинником ризику захворювання “Траншейна стопа”?

- A. Носіння тісного взуття.
- B. Пошкодження шкіри стоп, що наноситься окремими видами ґрунтової фауни
- C. Поганий санітарний стан ґрунту.
- D. Охолодження, потертості та інфекції шкіри стоп.
- E. Носіння несправного взуття.

10. Яка з міжнародних організацій приймає найбільш дієву участь при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій?

- A. Міжнародний комітет і Ліги Товариства Червоного Хреста і Червоного Півмісяця
- B. Бюро координатора ООН
- C. Сектор охорони здоров'я при надзвичайних ситуаціях
- B. Міжнародна спілка медицини катастроф ВООЗ
- E. Міжнародна Асоціація добровільних рятувальних формувань

Підписано до друку 06.04.2025.
Формат 60х90/16. Папір офсетний. Друк різнографічний.
Друк. арк. 9,25. Умов. друк. арк. 8,6.
Наклад 200 примірників.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: info@tvoru.com.ua
[http:// www.tvoru.com.ua](http://www.tvoru.com.ua)